

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.18/2016/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. év október hó 11. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2015. év november hó 24. napján kelt 14.B.1038/2015/17. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A közügyektől eltiltást mellékbüntetésként tekinti kiszabottnak.

A szabadságvesztést fogházban rendeli végrehajtani.

A vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott lakcímváltozás bejelentésére vonatkozó felhívását mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által helyesen 2015. július 27. napjától 2015. november 24. napjáig előzetes letartóztatásban, majd 2015. november 25. napjától 2016. február 11. napjáig házi őrizetben töltött időt beszámítja a kiszabott szabadságvesztésbe azzal, hogy egy napi szabadságvesztésnek három nap házi őrizetben töltött idő felel meg.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék a 2015. november 24. napján kelt 14.B.1038/2015/17. számú ítéletével vádlott bűnösségét emberölés bűntettének kísérletében állapította meg (Btk.160.§ (1) bekezdés). A vádlottat ezért 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. Úgy rendelkezett, hogy a vádlott a büntetés fele részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Határozott a lefoglalt bűnjelekről, azok közül a rugós kést elkobozta, sértett polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította és a vádlottat kötelezte a felmerült bűnügyi költség megfizetésére. Felhívta a vádlottat a lakcímében bekövetkezett változás bejelentésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a büntetés súlyosításáért, a vádlott és védője felmentésért fellebbeztek.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1333/2015/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a tényállás megalapozott, abból okszerűen következik a vádlott bűnössége és cselekményének minősítése is törvényes. A mérlegeléssel megállapított tényállás mellett jogos védelemről nem lehet szó, a felmentést célzó védelmi fellebbezés a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, amely ennek folytán nem vezethet eredményre. Az ügyészi fellebbezés a Btk.82.§ (2) bekezdés b./ pontjában írt enyhítő rendelkezés nagymértékű kihasználását támadta, egyben a fő- és mellékbüntetés lényeges súlyosítását igényelte. Emellett különös méltánylást érdemlő körülmény hiányában a büntetés fele részének kitöltését követően feltételes szabadságra bocsátást illető rendelkezést is támadta.

Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéletábrla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a büntetést kiszabó részében változtassa meg, a vádlottal szemben kiszabott fő- és mellékbüntetést lényeges tartamban súlyosítsa és állapítsa meg, hogy a büntetés 2/3 részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Bejelentette, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni.

A nyilvános ülésen vádlott védekezését megismételve kijelentette, hogy „jogos önvédelemből” cselekedett, féltette a látását, nem akart sérülést okozni. Csatolta a legutóbbi vizsgálatáról készített szemészeti kórlapot és állapotfelmérést.

A védő felszólalásában jogos védelem okán a felmentés iránti fellebbezését fenntartotta. Elsődlegesen azt hangsúlyozta, hogy perorvoslatának iránya nem a mérlegelt tényállást támadja, ahogyan arra a fellebbviteli főügyészség utalt. Ezzel szemben kiemelte a tényállás 3. oldal 5. bekezdésében foglaltakat, amelyek álláspontja szerint ellentétesek a sértett első előadásával és a rendőri jelentésben foglaltakkal. Tanú1 és tanú2 előadása is azt igazolta, hogy először a biztonsági őr ütötte arcon a vádlottat, aki erre a zsebéből előkapta a kést és szúrt. Amennyiben a másodfokú bíróság ennek megfelelően kiegészíti a tényállást, úgy a vádlott magatartása az ellene intézett támadás elleni védekezés, annak elhárítása volt.

Hangsúlyozta, hogy a vádlott csökkentlátó, fennáll a veszélye, hogy bármilyen fizikai behatásra elveszítheti a látását, ez nem maradhat értékelés nélkül. Arra is hivatkozott, hogy a vádlott nem irányzottan szúrt, kaszáló mozdulatot végzett, nem ismételte meg a szúrást, amely körülmények önmagukban legfeljebb súlyos testi sértés kísérletére utaló hirtelen szándékot mutatnak. A vádlott magatartását kétségtelen védekezésnek minősítette. A támadás jogtalan volt a biztonsági őr részéről, amelyből következően a védekezést jogosnak kell tekintetni, annak szükségességénél nem hagyható figyelmen kívül a vádlott személye, állapota. Összefoglalva az érvelését úgy látta, hogy a súlyosan látássérült vádlott az őt ért jogtalan támadással szemben, annak elhárítására védekezett, minek eredményeként a biztonsági őr megsérült. Elsődlegesen jogos védelem, s ezért a társadalomra veszélyesség hiánya miatt a vádlott felmentését indítványozta. Másodlagosan a vádlott bűnösségét legfeljebb súlyos testi sértés büntetnének kísérletében látta megállapíthatónak. A jelentős enyhítő körülményekre tekintettel nem a büntetés súlyosítását, hanem annak komoly enyhítését tartotta indokoltnak.

A vádlott az utolsó szó jogán nem kívánt nyilatkozni.

A fellebbezések közül az ügyészi és a védelmi fellebbezések is részben alaposak a következők szerint.

A Fővárosi Ítéltábla a fenti kétirányú fellebbezések folytán bírálta felül a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárását. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le az eljárását és ügyfelderítési kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

A bizonyítási eljárás során a vádlott és a sértett meghallgatásán túlmenően kihallgatta tanúként mindazokat a személyeket, akik a vádlott magatartásáról bármilyen információval rendelkeztek. Ennek alapján megállapítható volt a vádlott üzletrészen belüli magatartása, a pénztárnál és azt követően tanúsított magatartása, majd távozása is. Magának a vádlott és a sértett közötti, a bűnfelelősséget megalapozó cselekménynek azonban külső szemtanúja csak tanú volt. A rendőri jelentésben foglaltakat a bíróság oly módon ellenőrizte, hogy az abban szereplő személyeket tanúként megidézte és a törvényes figyelmeztetéseket követően meghallgatta a tárgyaláson, a nyomozati vallomásaikat eléjük tárta, az esetleges ellentéteket tisztázta. A mindenre kiterjedő bizonyítási eljárásban a bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat egyenként mérlegelte, összevetette, s így módon állapította meg a tényállást. A bíróság ennek eredményeként megalapozottan állapította meg előzményként, hogy a vádlott boltbeli magatartása nem felelt meg az elvárható társadalmi normáknak, a biztonsági őr viszont a feladatát végezte, amikor őt figyelmeztette, illetve a pénztárnál ellenőrizte. A vádlott részéről ennek durva hangnemű kifogásolása minden okot nélkülözött. A vádlott és a sértett közötti közvetlen testi konfliktus indoka és részletei körében a törvényszék a sértett előadását fogadta el, azt tanú alátámasztotta. Ellenben a vádlotti védekezés lényeges részletei hiteltelenek voltak önmagukban is. A vádlott előadása szerint valójában ő az eset sértettje, olyan erejű ütés érte az arcát, hogy a feje hátrabicsaklott, ezért vette elő a kését és tett kaszáló mozdulatot a sértett felé, mert további támadás szándékát észlelte. Vallomása szerint azért tartotta a zsebében az egyébként jogszabályban tiltott, különösen veszélyes eszköznek minősülő rugós kést, mert félt, hogy támadás éri. Az egész eljárásban csökkentlátó voltára, szemsérülés bekövetkezésének veszélyére és annak következményére hivatkozott. Védekezésével szemben saját előadása szerint megállapítható volt, hogy az állítottan a sértettől elszenvedett komoly erejű ütés után nem ment orvoshoz, nem vizsgálhatta meg, hogy a szemét nem érte-e károsodás, láttelepet sem vetetett. Olyan támadást a biztonsági őr részéről, amelyet a vádlott előadott, senki nem látott, jóllehet annak időben is tovább kellett volna tartania, mint amit a bíróság megállapított. A törvényszék irathű indokolással, logikai hibáktól mentes mérlegeléssel a sértett vallomását fogadta el, amelyet tanú érdektelen tanú alátámasztott.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás azonban némileg pontatlan, az nem mindenben felel meg a helytálló indokolásnak, ezért annak megfelelően, kis részében pontosításra szorult a Be.352.§ (1) bekezdés a./ pontjában foglalt lehetőség alapján. Kiegészítést igényelt továbbá a tényállás személyi része - részben a vádlott által csatolt szemészeti lelet alapján - a vádlott látási problémájának rögzítése körében is a következőkkel:

- Vádlott jelentős látásszervi károsodásban szenved, fokozott fizikai tevékenységet nem végezhet, esetében a retina leválás kockázata fokozott.
- Az ítélet 3. oldal 5. bekezdésében a harmadik mondat helyesen: A vádlott ekkor folytatva a szitkozódást, a zsebéből elővette a 8,5 cm pengehosszúságú rugós kést, azt kinyitva közepes erővel nyakon szúrta a sértettet. A sértett észelve a vádlott hirtelen mozdulatát és a kezében lévő eszközt, megkísérelte a támadás elhárítását, ökölbe szorított kézzel a vádlott felé ütött, azonban az ütés csak súrolta a vádlott arcát, aki időközben már hátralépett. A továbbiakban a

tényállás helyesen tartalmazza, hogy a vádlott ezután futva távozott az áruházból, az erősen vérző sértetthez pedig az üzlet dolgozói mentőt hívtak.

A fenti, a bizonyítékokat mérlegelő ítéleti indokolásnak már mindenben megfelelően pontosított tényállás megalapozott, így az irányadó volt a felülbírálat során.

Az irányadó tényállás alapján alaptalan a vádlott jogos védelmi helyzetére történt védelmi hivatkozás.

A törvényszék az ítélet 20. oldal utolsó előtti, majd a 21. oldal első két bekezdésében helyesen fejtette ki, hogy mind a szidalmazást, mind a támadást vádlott kezdeményezte. Az irányadó tényállás és annak helytálló indokolása szerint a vádlott volt az, aki a zsebéből elővett és kinyitott rugós késsel elindította a szúrást, annak pedig nincs jelentősége, hogy az ezt reflexből elhárító ütés előbb érte el a vádlott arcát.

Arra is helyesen utalt a törvényszék, hogy a kölcsönösen egymást szidalmazó majd bántalmazó személyek mindegyike a jogtalanság talaján áll.

A 4/2013. Büntető Jogegységi Határozat az 1. pontjában a jogos védelem korlátai között kifejezetten kimondja, miszerint „kölcsönös kihívás elfogadása mindkét fél számára a jogtalanság állapotát hozza létre”, valamint a „támadás kiprovokálása megfosztja a védekezőt az elhárítás jogszerűségétől.”

Mindezek alapján még egyidejű támadás sem teremti meg a jogos védelem alapját.

Az irányadó tényállásból okszerűen következik a vádlott bűnössége, cselekményét törvényesen minősítette a törvényszék emberölés büntette kísérleteként.

A vádlott egy 8,5 cm pengenhosszúságú késsel közepes erővel, a nyakra irányzott határozott mozdulattal szúrta meg a sértettet. Ennek eredményeként a sértett a nyak bal oldalán 3 cm mély szúrt sérülést szenvedett, amely szúrás átmetszette a torkolati visszér külső ágát, intenzív vérzést okozott. Az alkalmazott eszköz, a szúrás ereje és irányítottsága, illetve a bekövetkezett - jóllehet a szerencsés véletlennek köszönhetően csak közvetett életveszélyes - eredmény alapján a vádlott cselekményét egyértelműen élet elleni támadásként kell értékelni. A védő által felvetett súlyos testi sértés kísérletekénti minősítés ténybeli alapjai hiányoznak, a támadás testi épség elleni bűncselekménykénti minősítése nem kerülhet szóba.

Az elsőfokú bíróság törvényesen minősítette a vádlott magatartását a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntettének kísérleteként, a kísérlet anyagi jogi felhívását az ítélet tábla a Btk.10.§ (1) bekezdés megjelölésével pótolta. A vádlott eshetőleges szándékára vont következtetés ugyancsak helytálló.

A büntetés kiszabásánál figyelembe vett körülmények helyesbítést igényeltek. Az ítélet tábla az enyhítő körülmények közül mellőzte a „személyiségzavarát, mely megkönnyítette a cselekmény elkövetését”, mert annak mértéke a beszámítási képességet nem érintette. Ugyancsak mellőzte az időmúlást, mert a vádirat benyújtását követően időszerűen kitűzte a bíróság a tárgyalást, a vádlott azonban az eljárás elől külföldre távozott és csak 2015. július 24-én érkezett vissza Magyarországra. Előzetes letartóztatása után az elsőfokú eljárás folytatása szintén időszerűen történt és négy hónap után be is fejeződött. A súlyosító körülmények között az élet és testi épség elleni bűncselekmények

elszaporodott voltának felrovása téves, ezt a törvényszék megfelelően nem támasztotta alá és köztudomásúnak sem tekinthető.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság álláspontja szerint a bűnösségi körülmények módosulásával is helyes a vádlottal szemben kiszabott 3 év szabadságvesztés, az megfelel a büntetés céljának, lényeges súlyosítása nem indokolt.

A közügyektől eltiltás mértéke arányos a szabadságvesztés tartamával, az mellékbüntetés, amelynek a feltüntetését ily módon kell megjelölni.

Az ítéltábla a vádlott egészségi állapotát a Btk.35.§ (2) bekezdésében írt lehetőség alapján az eggyel enyhébb végrehajtási fokozat megjelölésével értékelte. A szabadságvesztést ezáltal a Btk.37.§ (1) bekezdés szerinti fogházban rendelte végrehajtani.

Egyetértett ellenben a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontjával atekintetben, hogy olyan különös méltánylást érdemlő körülmény nem volt megállapítható, amely a szabadságvesztés fele részének kitöltése utáni feltételes szabadságot megalapozná. Az enyhítő körülmények száma és nyomatéka az enyhítő szakasz alkalmazását indokolta, közülük a vádlott látásszervi károsodása az enyhébb végrehajtási fokozatot alapozta meg. Különös méltánylást érdemlő körülmény hiányában a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját az ítéltábla az általános szabályok szerint, a Btk.38.§ (2) bekezdés a./ pontja alapján, legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg.

Mellőzte az ítéltábla az ítélet rendelkező részéből a vádlott lakcímváltozás bejelentésére vonatkozó felhívását. A kioktatási kötelezettség a büntetés végrehajtási szabályok körébe tartozik, a Be.258.§ (2) bekezdése értelmében nem része a rendelkező rész tartalmának.

Az ítéltábla a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdésének megfelelően döntött a vádlott által előzetes letartóztatásban töltött idő, továbbá a Btk.93.§ (3) bekezdése szerint a házi őrizetben töltött idő fokozathoz igazodó beszámításáról.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása a Be.372.§ (1) bekezdésén, egyebekben történt helybenhagyása a Be.371.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2016. év október hó 11. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Dr. Révész Tamásné sk.
előadó bíró

Dr. Fatalin Judit sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 14.B.1038/2015/17. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.18/2016/11. számú ítéletében foglalt változtatással 2016. október 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált!

Budapest, 2016. év október hó 11. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Bradáné Bódi Ilona
tisztviselő